

15/1

Såvitt bekant har tidigare icke den meningen framförts att Sovjetunionens motstånd mot kontroll över rustningarna skulle bero på fruktan för att USA omedelbart skulle begagna de kunskaper som härvid vanns för en aktion mot Ryssland. Tanken förefaller tvivelaktig: dess konsekvens skulle bli att kontroll ej kunde anordnas på grund av Rysslands fruktan för atombomben och att atombomben ej kunde internationaliseras eller dess tillverkning stoppas på grund av USA:s oro för att Ryssland ej skulle tillåta rustningskontroll. Dilemmat synes vara mer formellt än reellt.

17/1 46

En rad frågetecken inställer sig vid bedömandet av den situation som uppstått. Har utrikesminister Lie på hösten 1944 ansett sig tvungen att åtminstone uppta frågan om utsträckt rätt för Ryssland inom Spetsbergsområdet för att säkra rysk evakuering av det då av ryska trupper delvis besatta Finnmarken? Har norrmännen sedermera ansett sig tvungna att inlösa de växlar som Lie utställde? Är det den norska regeringens avsikt att skapa ett fullbordat faktum genom överenskommelse med Ryssland eller har man hela tiden utgått från nödvändigheten av en internationell reglering?

Så mycket är klart att en överenskommelse om "gemensamt försvär" av Spetsbergen eller något dylikt Norge och Ryssland emellan måste tolkas som ett storpolitiskt ställningstagande från norsk sida. Norge skulle, åtminstone i viss mån, ha övergivit sin neutralitetspolitik, ha frångått sin ofta deklarerade

vilja att stå obundet inför stormakternas meningsbrytningar. Från svenskt håll skulle en sådan hållning icke kunna betraktas annat än med oro, och det framstår som ett viktigt svenskt intresse att stödja Norge i den strävan att helt bevara landets handlingsfrihet, som man måste anta vara naturlig för den norska regeringen och det norska folket.

17/1

Dramatiska teaterns förhållanden är aktuella

däri genom att regeringen inom den närmaste tiden skall ta upp frågan om besättande av ordförande-, vice ordförande- och teaterchefsposterna, som blir vakanta den 1 juli; de övriga styrelseposterna besattes för ett

par månader sedan för ett år av bolagsstämman. Det primära önskemålet är att en förnyring kommer till stånd. För närvarande är ordföranden, som fungerat sedan 1913, 70 år, vice ordföranden och teaterchefen 66 år, medelåldern bland styrelsens medlemmar och suppleanter 64 år; fem av de sju är mellan 65 och 70 år. I sammanhang härmed borde sakkunskapen bli representerad bättre än hittills. I Stockholm och Uppsala finns en rad framstående litteraturhistoriker och en teaterhistoriker, för att icke tala om annan sakkunskap på området; att under sådana förhållanden flertalet poster skall innehas av personer utan speciella teatermeriter — en pensionerad bankdirektör, en pensionerad byråchef, en pensionsmässig professor i nationalekonomi etc. — verkar orimligt. Med styrelsens sammansättning sammanhänger efter all sannolikhet det starkt konservativa drag som under senare år utmärkt teaterns verksamhet. Ekonomiskt har denna gått jämförelsevis bra, till stor del på grund av de goda konjunkturer. Konstnärligt har inte utbytet varit lika gott. Rena underhållningspjäser har under långa tider behärskat repertoaren, endast få värdefulla svenska nyheter har tagits upp, medan andra teatrar vunnit vackra framgångar med svenska original. En viss förkärlek för det oförargliga och menlösa har varit påtaglig. Under de mörkaste krigsåren gavs inga norska eller danska pjäser, men väl gästspelade man i Berlin.